

jeugdzorgplus contractering 2024 in Friesland

Inleiding

Er zijn per oktober 2024 5 plekken jeugdzorgplus in Drachten bij Jeugdhulp Friesland gecontracteerd. Plekken voor jeugdigen met een complexe problematiek. Ik licht graag toe waarom jeugdzorgplus met bescherming op dit moment als tussenstap past in de transformatie naar betere jeugdzorg.

Waar komen we vandaan en waar zetten we op in?

We hebben in Friesland afgelopen jaren volop ingezet op het verminderen van gesloten jeugdzorg, vanuit de overtuiging dat het beter is om eerder goede behandeling en ondersteuning te bieden en minder ingrijpende zorg in te zetten. Ook menen we dat dergelijke zorg zo kort mogelijk ingezet moet worden zodat terugkeer naar gezin en school voorop kan staan. De snelle afbouw blijkt ook uit het feit dat we in 2020 64 plekken hadden en nu (oktober 2024) 5. De afbouw van de 'oude' gesloten jeugdzorg verliep echter afgelopen twee jaar in Friesland noodgedwongen te snel en onvoldoende beheerst.

Het gevolg is dat er een lacune is ontstaan omdat alternatieven als bijvoorbeeld kleinschalige voorzieningen nog te schaars zijn. Hier moet een oplossing voor worden geboden. Jeugdhulp Friesland is de enige organisatie die binnen Friesland gecertificeerd is in hulpverlening aan jeugdigen en gezinnen waarbij sprake is van deze zeer complexe problematiek. Andere aanbieders van complexe problematiek in Friesland zijn daar aanvullend op. De plekken die vanaf oktober in Drachten geboden worden, worden ingevuld op basis van kwaliteitseisen waarin de transformatie van de jeugdzorgplus voorop staat zodat we de beweging naar de toekomst wel blijven voortzetten.

Vanwege de hoge druk - er worden door rechters meer machtigingen voor een gesloten plaatsing afgegeven dan er plaats is- bouwen we een tussenstap richting het realiseren van alternatieve zorg in. Zodat er een goede voorziening in Friesland is waar deze jeugdigen terecht kunnen. Anders zal er structureel uitgeweken moeten worden naar locaties in overige delen van het land. Dat is niet wenselijk vanwege de grote afstand tussen ouders en kind. Bovendien is er op andere locaties in Nederland maar beperkte capaciteit. De realisatie van 5 plekken Jeugdzorgplus met bescherming doen we daarnaast vanuit het belang van een dekkend zorglandschap, waarop we vanuit het Rijk (VWS en de Jeugdautoriteit) en de Inspectie aangesproken worden.

Er wordt in de nieuwe locatie in Drachten een pedagogisch leef -en behandelklimaat geboden aan de jeugdige. Dat betekent dat een 'zo thuis mogelijke omgeving' wordt gecreëerd. Er wordt gestreefd naar een positief en veilig klimaat met een goede sfeer, onderlinge verbondenheid en kansen om autonomie, zingeving en competenties te ontwikkelen. Daarnaast wordt de gezinssituatie zoveel mogelijk benaderd. Er wordt een huiselijke setting gecreëerd met als doel het leven zo veel als mogelijk te normaliseren. De behandeling, onderwijs en dagbesteding sluiten aan bij de zorgvraag van de jeugdige.

De nieuwe locatie is geen grootschalige voorziening, maar is juist kleinschalig opgezet voor maximaal vijf jeugdigen. Het uitgangspunt is vrijheidsbeperkende maatregelen zo licht mogelijk te houden en zo min mogelijk toe te passen. En alleen toe te passen als het echt

nodig is ter bescherming van de jeugdige of de omgeving. Bijvoorbeeld het tijdelijk beperken van het gebruik van sociale media op de telefoon of het zo kort mogelijk afzonderen van de jeugdige in een veilige maar huiselijke kamer. Het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen gaat altijd in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en de jeugdige. Daarnaast is er binnen het contract ruimte om de voorziening in de toekomst om te bouwen naar een vorm van een open kleinschalige intensieve residentiële hulpvoorziening voor jeugdigen met zeer complexe problematiek.

Hoe monitoren we deze gecontracteerde zorg?

Vanuit SDF (de regionale inkooporganisatie voor Friesland) zijn er namens de gemeenten verschillende kwaliteitseisen en kaders gesteld. Dit is voorafgaand aan contractering door SDF getoetst en dit zal gedurende de looptijd gemonitord worden door SDF via werkbezoeken op locatie, contractmanagement gesprekken en het ophalen van ervaringen van jeugdigen. Rapportages aan de betrokken gemeenten worden periodiek opgeleverd door SDF. Ook de Inspectie Jeugd en Gezondheidszorg speelt een belangrijke rol in het houden van toezicht op de naleving van het contract.

Hoe bouwen we jeugdzorgplus verder af?

We wachten niet tot 2030 met een afbouw van de gesloten jeugdzorg naar nul. We zetten in op een snellere afbouw. Dat doen we door in te zetten op alternatieve zorg en meer preventief te werken.

We zien dat er nog weinig alternatieven voor gesloten jeugdhulp zijn zoals bijvoorbeeld kleinschalige opvang. Daarom werken we gezamenlijk met onze aanbieders in het noorden aan het met spoed ontwikkelen van dergelijke alternatieven. Liefst ambulant en waar nodig intramuraal. Dat doen we samen met Groningen en Drenthe vanuit een gezamenlijke uitvoeringsagenda. We nemen met aanbieders de gezamenlijke verantwoordelijkheid om uithuisplaatsingen te voorkomen, plaatsingen beter voor te bereiden en uitstroommogelijkheden te bevorderen.

Wethouder Kramers
Centrumgemeente Leeuwarden